

JAUME I i EL SEU TEMPS
800 ANYS DESPRÉS

INSTITUCIONS ORGANITZADORES

GENERALITAT VALENCIANA

PRESIDENT

Molt Honorable Sr. Alberto Fabra Part

CONSELLERA DE TURISME, CULTURA I ESPORT

Honorable Sra. Lola Johnson Sastre

SECRETARI AUTONÒMIC DE CULTURA I ESPORT

Il·lustríssim. Sr. Rafael Ripoll Navarro

DIRECTORA GENERAL DE PATRIMONI CULTURAL

Il·lustríssima. Sra. Marta Alonso Rodríguez

SUBSECRETÀRIA DE LA CONSELLERIA DE TURISME, CULTURA I ESPORT

Il·lustríssima Sra. Alida Mas Taberner

FUNDACIÓ JAUME II EL JUST

ADMINISTRADORA

Anabel Trujillo Ivars

DEPARTAMENT D'ADMINISTRACIÓ

Jorge Penalba Sancho

DEPARTAMENT DE CONTINGUTS

Catalina Martín Lloris, Mireia Mira Mollà

OFICINES DEL MONESTIR

Mariam Aparisi Muñoz, Mar Climent Canalejas

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

RECTOR

Excel·lentíssim i magnífic Sr. Esteban Morcillo Sánchez

AGRAÏMENTS

Vicent Royo Pérez

©Els autors, 2012

© D'esta edició: Universitat de València, 2012

Fundació Jaume II El Just, 2012

ISBN: 978-84-370-8929-4 (Universitat de València)

ISBN: 978-84-482-5754-5 (Fundació Jaume II El Just)

Dipòsit legal: V-2242-2012

Impressió: Guada Impressors

FUNDACIÓ
JAUME II EL JUST

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

NOVA SINT OMNIA MORE CHRISTIANO: IMATGES I ESPAIS PER AL NOU REGNE DE JAUME I

Amadeo Serra Desfilis
Universitat de València

Recedant vetera
nova sint omnia:
corda, voces et opera
(De l'himne eucarístic *Sacris solemis juncta sint Gandia*,
Sant Tomàs d'Aquino)

Les terres conquistades per Jaume I a Sharq al-Àndalus estaven marcades per l'empremta de l'Islam, però havien d'incorporar-se als dominis cristians del nord i la voluntat del monarca va voler que ho feren com un nou regne amb institucions pròpies. Cancel·lant simbòlicament el passat, es pretenia començar una altra vegada una història interrompuda per cinc-cents anys d'islamització i establir un orde nou en la vida, els costums i la religió dels que havien poblat aquestes terres o vingueren a establir-s'hi, atrets per les oportunitats que pogueren oferir. Una de les primeres tasques va ser relegar a un record borrós i pretèrit la tradició musulmana en l'ús dels espais públics i el domini territorial. Una tasca tan formidable no la va poder veure acabada Jaume I, però a poc a poc va anar realitzant-se des de temps de la conquesta fins a l'expulsió dels moriscos en 1609. La substitució d'un orde per un altre no podia ser immediata ni completa, per la qual cosa els símbols que sobreeixien en el paisatge i dominaven la percepció dels habitants van redoblar el seu valor en els primers temps. Poc després de la conquesta cristiana, Ibn al-Abbar es lamenta del fet que «en les mesquites convertides en esglésies, la crida a l'oració és reemplaçada pel toc de campanes». I més enllà de la sinèdoque i del trop literari, evoca, així, un canvi fonamental en

